

ΚΑΤΟΧΗ, ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ

1. Ποια είναι η εικόνα στην κατεχόμενη Ελλάδα;

Η κατεχόμενη Ελλάδα χωρίστηκε σε τρεις ζώνες: **τη γερμανική, την ιταλική και τη βουλγαρική.**

Οι κατακτητές διόρισαν κυβέρνηση με πρωθυπουργό τον Τσολάκογλου και πρόσωπα από το καθεστώς Μεταξά, Οι Βούλγαροι εφάρμοσαν πολιτική

εκβουλγαρισμού στην Ανατολική Μακεδονία, η οποία προκάλεσε την εξέγερση των Ελλήνων. Οι Βούλγαροι απάντησαν με μαζικές εκτελέσεις. Οι Γερμανοί ξεκλήρισαν τις εβραϊκές κοινότητες της Ελλάδας.

Οι κατακτητές ακόμη δέσμευσαν τους οικονομικούς πόρους της χώρας, με αποτέλεσμα την έλλειψη ειδών πρώτης ανάγκης και την εμφάνιση φαινομένων μαύρης αγοράς. Τον χειμώνα του 1941-1942 εξαπλώθηκε η πείνα, προκαλώντας 300 θανάτους την ημέρα μόνο στην Αθήνα.

2. Ποια ήταν η πιο εντυπωσιακή αντιστασιακή ενέργεια των Ελλήνων;

Η αντίσταση ξεκίνησε με μεμονωμένες ενέργειες, με πιο εντυπωσιακή την υποστολή της χιτλερικής σημαίας από τους φοιτητές Μανόλη Γλέζο και Απόστολο Σάντα (30 Μαΐου),

Ενώ το φθινόπωρο του 1941 δημιουργήθηκαν οι πρώτες οργανώσεις αντίστασης.

3. Τι γνωρίζετε για το Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο (ΕΑΜ);

Ίδρυση: ιδρύθηκε με πρωτοβουλία του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας (ΚΚΕ) και τη συνεργασία μικρότερων αριστερών κομμάτων.

Σκοποί:

1. Η οργάνωση του αγώνα εναντίον των κατακτητών και
2. Η διασφάλιση της δυνατότητας των Ελλήνων να επιλέξουν μόνοι τους, μετά την απελευθέρωση, τη μορφή διακυβέρνησης της χώρας.

4. Τι γνωρίζετε για τον Εθνικό Δημοκρατικό Ελληνικό Σύνδεσμο (ΕΔΕΣ);

Ίδρυση: ιδρύθηκε από τον συνταγματάρχη Ναπολέοντα Ζέρβα.

Σκοποί:

1. απελευθέρωση της Ελλάδας και
2. εγκαθίδρυση, μετά τον πόλεμο, αβασίλευτης δημοκρατίας.

5. Τι γνωρίζετε για την Εθνική Και Κοινωνική Απελευθέρωση (ΕΚΚΑ);

Η ΕΚΚΑ ήταν η σημαντικότερη από τις μικρότερες αντιστασιακές οργανώσεις. Ήταν η μόνη η οποία διέθετε ένοπλο τμήμα με επικεφαλής τον συντ/ρχη Δημήτρη Ψαρρό.

6. Τι γνωρίζετε για τον Εθνικό Λαϊκό Απελευθερωτικό Στρατό (ΕΛΑΣ);

Το ένοπλο τμήμα του ΕΑΜ, ιδρύθηκε τον Φεβρουάριο του 1942 με επικεφαλής τον Άρη Βελουχιώτη, που ήταν το αντιστασιακό ψευδώνυμο του Θανάση Κλάρα, κομμουνιστή γεωπόνου από τη Λαμία. Στις αρχές Ιουνίου 1942, μαζί με μια ομάδα ανταρτών ο Άρης Βελουχιώτης καλούσε το χωριό Δομνίστα της Ευρυτανίας σε ένοπλο αγώνα.

7. Ποια ήταν η σημαντικότερη πράξη αντίστασης;

Η ανατίναξη της γέφυρας του Γοργοπόταμου ήταν η κορυφαία πράξη της αντίστασης (Νοέμβριος 1942) και η μόνη στην οποία συνεργάστηκαν οι δύο μεγαλύτερες αντιστασιακές οργανώσεις, το ΕΑΜ και ο ΕΔΕΣ, μαζί με Βρετανούς καταδρομείς, επιτυγχάνοντας τη διακοπή του εφοδιασμού του γερμανικού στρατού της Αφρικής για σημαντικό χρονικό διάστημα.

8. Ποιες μορφές αντίστασης παρατηρούνται στις πόλεις;

Η απεργία των υπαλλήλων στις τηλεπικοινωνίες, τον Απρίλιο του 1942, υποχρέωσε τις αρχές να προβούν σε παροχές.

Η μεγάλη γενική απεργία, τον Ιανουάριο του 1943, εμπόδισε τις αρχές κατοχής να στείλουν Έλληνες στη Γερμανία για εργασία.

Η κηδεία του Παλαμά έγινε αφορμή για ένα ακόμη συλλαλητήριο κατά των κατακτητών.

Η νεολαία συμμετείχε στις κινητοποιήσεις, κυρίως μετά την ίδρυση από το ΕΑΜ της Ενιαίας Πανελλαδικής Οργάνωσης Νέων (ΕΠΟΝ).

Πολλές Ελληνίδες πήραν μέρος στον αγώνα κατά των κατακτητών, αρκετές από τις οποίες θυσιάστηκαν, ενώ άλλες εντάχθηκαν στα ένοπλα τμήματα του ΕΛΑΣ.

9. Τι γνωρίζετε για τα αντίποινα και τα τάγματα ασφαλείας;

Αντίποινα: Οι κατακτητές έκαναν μαζικές εκτελέσεις αμάχων σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας, με πιο ακραίες εκείνες στα Καλάβρυτα, τον Δεκέμβριο του 1943, όπου εκτέλεσαν 1.100 κατοίκους.

Τάγματα ασφαλείας: Ένοπλα σώματα Ελλήνων, που οργανώθηκαν από τους κατακτητές σε συνεργασία με τις κυβερνήσεις δοσίλογων και χρησιμοποιήθηκαν εναντίον του ΕΑΜ, του ΕΛΑΣ και αμάχων.

10. Ποιες περιοχές είχαν την ονομασία «ελεύθερη Ελλάδα»;

«Ελεύθερη Ελλάδα»: Έτσι ονομάστηκαν οι περιοχές της Ελλάδας που, χάρη στην Αντίσταση, δεν ελέγχονταν από τους κατακτητές και, με πρωτοβουλία του ΕΑΜ, οργάνωσαν λαϊκές μορφές αυτοδιοίκησης και πολιτιστικές δράσεις.

11. Τι γνωρίζετε για την κυβέρνηση του βουνού και το Εθνικό Συμβούλιο;

Η Πολιτική Επιτροπή Εθνικής Απελευθέρωσης (ΠΕΕΑ) ή κυβέρνηση του βουνού ιδρύθηκε από το ΕΑΜ τον Μάρτιο του 1944 για να αναλάβει τη διοίκηση των απελευθερωμένων περιοχών και να οργανώσει εκλογές για την ανάδειξη Εθνικού Συμβουλίου.

Το Εθνικό Συμβούλιο συστάθηκε ύστερα από εκλογές στην «ελεύθερη Ελλάδα», στις οποίες για πρώτη φορά πήραν μέρος και οι γυναίκες, και συνήλθε στο χωριό Κορυσχάδες της Ευρυτανίας.

12. Τι γνωρίζετε για την απελευθέρωση;

Οι ελληνικές πολιτικές και αντιστασιακές δυνάμεις και η ελληνική κυβέρνηση που βρισκόταν στην Αίγυπτο υπέγραψαν τη συμφωνία του Λιβάνου, που προέβλεπε το σχηματισμό, μεταπολεμικά, κυβέρνησης εθνικής ενότητας. Η απελευθέρωση ήρθε στις 12 Οκτωβρίου 1944 και αμέσως μετά ανέλαβε την εξουσία η κυβέρνηση εθνικής ενότητας με πρωθυπουργό τον Γεώργιο Παπανδρέου.